

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille R. van Doorn
Auteur Dhr. J. R.S. Bolwidt/J.F. Sulman
Telefoon 0235113403/3376 E-mail: jbolwidt@haarlem.nl
WZ/GOB Reg.nr. 2013/134024
Te kopiëren:
B & W-vergadering van 18 juni 2013

Onderwerp

Plan van aanpak Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2014-2017

DOEL: Besluiten

Het college is bevoegd om de voorbereiding van het gemeentelijk rioleringsplan op zich te nemen (artikel 4.23 wet milieubeheer). De vaststelling van het definitieve stuk vindt plaats in de raad (artikel 4.22). Om die reden wordt het plan van aanpak middels deze nota ter kennisname naar de commissie Beheer gezonden.

B&W

1. Het College stelt het plan van aanpak Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2014-2017 vast, als kader voor de uitwerking van het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2014-2017.
2. De kosten van het besluit bedragen €50.000,-. Het besluit wordt gedekt in de begroting product 090301-riolering en grondwaterstanden
3. De betrokkenen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit
4. Het besluit van het college wordt ter informatie gestuurd aan de commissie Beheer

Collegebesluit

Onderwerp: Plan van aanpak Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2014-2017
Reg. Nummer: 2013/134024

1. Inleiding

Een verbreed gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is een wettelijk verplicht instrument voor gemeenten en heeft een geldigheidsduur van maximaal 10 jaar, maar kortere perioden zijn gebruikelijk. Het huidige GRP had een looptijd tot 2011, Provincie en hoogheemraadschap van Rijnland hebben de gemeente uitstel verleend tot 1 januari 2014 om met een vastgesteld plan te komen. Voor 1 januari 2014 dient een nieuw GRP vastgesteld te zijn.

Met de vaststelling van het plan van aanpak kan het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2014-2017 in 2013 worden uitgewerkt. Voor dit GRP worden beperkte investeringen voorgesteld. Dit is conform het besluit uit de woonlastendiscussie om de woonlasten zo min mogelijk te laten stijgen en in 2013 en 2014 beperkt te investeren. De nadruk ligt op onderzoek om voor het opvolgende GRP (2018 en verder) onderbouwde keuzes te maken voor de noodzakelijke investeringen, om te blijven voldoen aan de gemeentelijke zorgplicht.

In een GRP wordt het verbrede rioleringsbeleid toetsbaar. Het beschrijft het beleid voor de drie gemeentelijke zorgplichten afvalwater, hemelwater en grondwater. De doelen voor de opgegeven periode worden bereikt door middel van uitvoeringsplannen. Alle kosten die nodig zijn om deze zorgplichten te realiseren worden gedekt uit de rioolheffing. Tevens legt het gemeentelijk bestuur met het GRP verantwoording af over de afgelopen periode aan de inwoners voor de geheven belasting.

2. Besluitpunten college

1. Het College stelt het plan van aanpak Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2014-2017 vast, als kader voor de uitwerking van het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2014-2017.
2. De kosten van het besluit bedragen €50.000,-. Het besluit wordt gedekt in de begroting product 090301-riolering en grondwaterstanden
3. De betrokkenen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit
4. Het besluit van het college wordt ter informatie gestuurd aan de commissie Beheer

3. Beoogd resultaat

Met de vaststelling van het plan van aanpak kan het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2014-2017 worden uitgewerkt als voorbereiding voor definitieve vaststelling vóór 1 januari 2014.

4. Argumenten

De gemeente dient uiterlijk voor 1 januari 2014 over een nieuw GRP te beschikken om daarmee voor 2014 een nieuwe rioolheffing te kunnen vaststellen. De Provincie Noord-Holland en Hoogheemraadschap Rijnland zijn direct betrokken partijen bij dit beleid, met een toezichthoudende en adviserende rol. Beiden hebben de gemeente uitstel verleend tot 1 januari 2014 om een nieuw Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan op te stellen.

Kosten opstellen beleidsplan uit de begroting

De kosten voor het maken van het beleidsplan worden uit de begroting gedekt. Het gaat om ongeveer 50.000 euro.

Kosten van investeringen opgenomen in beleidsplan binnen de huidige kaders.

Kosten van de diverse investeringen in het kader van het nieuwe Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2014-2017 dienen binnen de huidige vastgestelde financiële kaders te blijven. Een van de belangrijkste uitgangspunten hierin is dat rioolheffing niet hoger mag zijn dan kostendekkend voor het behalen van de beleidsdoelen.

Kaders

Voor het nieuwe Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2014-2017 wordt voorgesteld om in de kern een innovatieplan met geringe investeringsambities te zijn. Voor de nieuwe planperiode wordt een conservatief investeringsprogramma voorgesteld, geheel passend binnen de huidige financiële kaders, naast een intensief onderzoeksprogramma over de grote riolerings- en grondwateropgaven van Haarlem. De totale kosten van al het onderzoek vormen slechts een klein percentage van de geraamde investeringskosten voor onderhoud. De belangrijkste onderzoeksinvesteringen betreffen de realisatie van een rioleringsmeetnet en een ingrijpende reorganisatie van het bestaande grondwatermeetnet. Kosten worden gedekt uit de bestaande begroting (analyse en rapportage) en uit het huidig investeringsplan (aanleg rioleringsmeetnet en verbetering grondwatermeetnet). Voor de periode van het GRP worden de BergBezinkBassins Westergracht, Zomervaart, Parkwijk, Jan van Galenstraat en Parklaan bevroren.

De richting van het nieuwe Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2014-2017, alsmede de koppeling met het geactualiseerde Integraal Waterplan.

Nieuw beleid van Haarlem (het IPW is mede leidend voor het GRP) en van Rijnland, wateroverlastproblemen en klimaatverandering geven aanleiding tot het doen van forse investeringen. Zoals het grootschalig afkoppelen van hemelwater op de riolering en intensief draineren. De huidige economische omstandigheden vereisen echter een matiging in investeringen.

Daarnaast eist het Bestuursakkoord Water besparingen in de hele afvalwaterketen. Er moet onderzocht worden wat het effect is van de gedane en te nemen inspanningen in Haarlem op de waterkwaliteit. Daarnaast bieden nieuwe (technische) ontwikkelingen perspectieven om mogelijk efficiënter of op ander wijze die gewenste waterkwaliteit te bereiken. Dit vereist ook inzicht door onderzoek. Ambitieuze investeringsprogramma's zijn in deze tijd niet opportuun.

Met het nieuwe GRP zal een bescheiden ambitie worden voorgesteld, ingegeven door de huidige economische omstandigheden en de vastgestelde financiële gemeentelijke kaders, maar het nieuwe plan sorteert in belangrijke mate voor op de toekomst. Doelstellingen op lange termijn blijven overeind. Hierin is het geactualiseerde IWP leidend.

Communicatie met betrokken partijen

De belangrijkste partij is het Hoogheemraadschap van Rijnland. Het plan van aanpak wordt nadrukkelijk gecommuniceerd met hen. De rol van het Hoogheemraadschap is adviserend. Zij zijn en worden blijvend betrokken bij de opstelling van het nieuwe rioleringsbeleidsplan.

Een andere belangrijke partij is de Provincie Noord-Holland, die toeziet op het rioleringsbeleid van de gemeenten. De Provincie heeft sinds kort echter geen aanwijzingsbevoegdheid meer ten aanzien van gemeentelijke rioleringsplannen. Daarvan is de gemeente per brief op de hoogte gesteld. Rijnland heeft een adviserend rol naar gemeente én provincie, en de gemeente heeft de lead.

5. Kanttekeningen

Tijd is een belangrijk aspect en vormt mogelijk een risico.

Indien voorzien wordt dat het nieuwe beleidsplan niet op 1 januari 2014 gereed kan zijn, is overleg met Rijnland en de Provincie Noord-Holland noodzakelijk.

De gemeente is wettelijk verplicht om over een nieuw GRP te beschikken. Zonder geldig beleidsplan komt de rioolheffing van het jaar 2014 onder druk te staan.

6. Uitvoering

De eerste stappen voor uitwerking zijn inmiddels ter hand genomen (eerste opzet).

Na vaststelling van deze nota wordt de uitwerking onmiddellijk ter hand genomen.

In het najaar wordt een concept ter besluitvorming aan het College gezonden en vervolgens ter vaststelling door de Raad voor het eind van 2013. Dit zal dan het "onderzoeks" GRP zijn. De resultaten van de onderzoeken resulteren in de onderbouwing voor de keuzes over de wijze van ontkoppelen en de nodige investeringen voor de uitvoering van de gemeentelijke zorgplicht. De onderbouwing en keuzes worden aan de Raad voorgelegd als onderdeel van het bestuurlijk proces voor de totstandkoming van het opvolgend "uitvoerings" GRP vanaf 2018 en verder.

7. Bijlagen

Plan van aanpak Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2014-2017.

Het college van burgemeester en wethouders

de secretaris

de burgemeester

Plan van aanpak Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan 2014 - 2017

INHOUD

Inhoudsopgave

Plan van aanpak Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan 2014 - 2017	1
1 KERNBOODSCHAP: “bezint eer ge begint” : onderzoek nu en bespaar later.....	2
2 NAAR EEN NIEUW GRP. Achtergronden en nieuwe ontwikkelingen sinds 2008.....	2
3 VOORSTEL	5
4 VOORDELEN VAN EEN INNOVATIE GRP 2014 – 2017	5
5 FINANCIËLE ASPECTEN.....	6
6 PLANNINGSASPECTEN	7

1 KERNBOODSCHAP: “bezint eer ge begint” : onderzoek nu en bespaar later.

Het Haarlemse rioleringsbeleid verkeert momenteel in een paradoxale situatie.

Eenzijds vereisen allerlei nieuwe ontwikkelingen een wenkend perspectief met een ambitieus beleid voor de zorgplichten afvalwater, hemelwater en grondwater. Nieuw beleid van Haarlem (het IWP is mede leidend voor het GRP) en van Rijnland, wateroverlastproblemen, klimaatverandering en nieuwe inzichten daarin, geven aanleiding tot het doen van forse investeringen, zoals grootschalig afkoppelen en intensief draineren.

Anderzijds vereisen de huidige economische omstandigheden matiging in investeringen, het Bestuursakkoord Water vereist besparingen in de hele afvalwaterketen en de onbekendheid van het doelbereik van het huidige Haarlemse GRP vereist inzicht door onderzoek. Ambitieuze investeringsprogramma's zijn in deze tijd niet opportuun. Nieuwe en véél goedkopere afkoppeltechnieken kunnen echter aanzienlijke besparingen opleveren, ruwweg miljoenen in Haarlem. Dit moet worden onderzocht.

Dat vereist een periode van rust, met een kostenbewust beleid, om na een aantal jaren toe te kunnen groeien naar een degelijk onderbouwd investeringsprogramma, mogelijk fors goedkoper dan bereikt kan worden met de huidige inzichten.

De tegenstelling schuilt echter alléén in het tempo waarin doelen moeten worden bereikt. Doelstellingen op lange termijn, hoe ambitieus ook, blijven overeind. Hierin is het IWP leidend.

De kernboodschap voor het nieuwe GRP is daarom : onderzoek nu en bespaar later.

De komende, economisch magere jaren zijn daarom uitstekend geschikt voor een gemeentelijk rioleringsplan met een onderzoeks karakter, een “innovatie-GRP”, lopend over 3 jaar (2014-2017) om goed onderbouwd te kunnen vaststellen hoe ver Haarlem is met het halen van de huidige doelen (m.n. basisinspanning) en welke maatregelen doelmatig zijn om ambitieuzere lange termijn doelen, het wenkend perspectief, mee te bereiken.

2 NAAR EEN NIEUW GRP. Achtergronden en nieuwe ontwikkelingen sinds 2008

Wettelijke verplichting

Een verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP) is een wettelijk verplicht instrument voor gemeenten en heeft een geldigheidsduur van maximaal 10 jaar, maar kortere perioden zijn gebruikelijk.

In het plan is het beleid opgeschreven voor de drie gemeentelijke zorgplichten afvalwater, hemelwater en grondwater. Met het nieuwe GRP wordt het verbrede rioleringsbeleid inzichtelijk en toetsbaar.

De beleidsdoelen voor de opgegeven periode worden bereikt door middel van uitvoeringsplannen. Alle kosten die nodig zijn om deze zorgplichten te realiseren worden gedekt uit de rioolheffing.

Tevens legt het gemeentelijk bestuur met het GRP verantwoording af over de afgelopen periode aan de inwoners voor de geheven belasting.

Verlenging huidige GRP

De doorlooptijd van het huidige GRP is verlopen. Provincie Noord-Holland en het hoogheemraadschap van Rijnland hebben op verzoek van de gemeente de werking van het huidige GRP verlengd tot een nieuw is vastgesteld. In 2014 dient de gemeente over een nieuw GRP te beschikken. De tijd dringt dus.

Rioleringsbeleid Haarlem tot nu toe

Het huidige GRP 2007-2011 is het eerste verbrede rioleringsplan van de gemeente omdat naast het afvalwater- en hemelwaterbeleid ook grondwaterbeleid er een ruime plaats in heeft gekregen. Samen met het (niet vastgestelde) grondwaterbeleidsplan (GGP 2007-2011) vormt het het totale rioleringsbeleid van de gemeente.

Het huidige GRP is echter op dit moment achterhaald. Het is daarbij ook een weinig flexibel beleidsinstrument gebleken, met name vanwege de hoge mate van detaillering van de uitvoering. Voortschrijdend inzicht leidde na vaststelling van het GRP al snel tot grote afwijkingen in de manier om de doelen te bereiken.

2007-nu: De stand van zaken m.b.t. de Basisinspanning

Met het huidige GRP is met name ingezet op het halen van de Basisinspanning, i.e. het met de helft reduceren van de totale vuiluitwerp uit de Haarlemse riolering. Hoewel deze inspanning formeel als beleidsinstrument is geschrappt, houdt Rijnland vast aan de achterliggende doelstelling, namelijk een gezonder watermilieu. Haarlem heeft met het huidige GRP in elk geval veel van haar beloften ingelost. Of echter de gewenste vermindering van de milieubelasting op het open water is bereikt is op dit moment onbekend. Daarvoor moet worden gemeten., aan open water (door Rijnland) en aan de riolering (door Haarlem). Op grond van meetresultaten kan worden vastgesteld of aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn of niet. Dit heeft consequenties voor het nieuwe GRP.

2011-2013: actualisatie Integraal Water Plan HAARLEM (IWP 2013)

In het kader van de actualisatie van het Haarlemse Integraal Waterplan zijn drie termijnvisies opgenomen over het totale waterbeleid van de gemeente, met inbegrip van riolering en grondwater, tot 2015, 2025 en 2050. Daarin is onder meer opgenomen dat Haarlem de milieubelasting op het open water en de belasting op de zuivering zoveel als mogelijk wil verminderen. Ook is opgenomen dat er meer open water in de stad moet komen voor het compenseren van verhard oppervlak (Rijnland), voor het verminderen van grondwateroverlast, ten behoeve van klimaatbestendigheid, en voor het versterken van de belevingswaarde van water in stedelijk gebied. Als invulling daarvan is onder andere gekozen voor het grootschalig afkoppelen van woonwijken.

In het IWP zijn kostenafspraken met Rijnland gemaakt voor het gezamenlijk betalen van het maken van open water, zoals de centrale watergang in de Waarderpolder en in Schalkwijk. De aanleg van meer open water biedt tevens kansen voor het afkoppelen van woonwijken.

Afgesproken is om in Haarlem zoveel mogelijk toe te werken naar een integraal water- en rioleringsbeleid, vooral om beide beleidsplannen te harmoniseren. Het IWP is hierin leidend, ook al omdat dit in nauw en intensief overleg met het hoogheemraadschap tot stand is gekomen. Het IWP omvat het meest vergaande perspectief op het gebied van de waterontwikkelingen in Haarlem. Het kan niet zo zijn, dat het rioleringsbeleid een koers vaart die uiteindelijk in conflict komt met het IWP beleid.

2011: het Nationaal Bestuursakkoord Water

Op juni 2011 is het Bestuursakkoord Water van kracht geworden. Hiermee werd het nationale proces van versterking van de samenwerking in de hele afvalwaterketen (samenwerken tussen gemeenten en waterschappen) in nationaal beleid overgenomen. Met maar één doel voor ogen. Dit proces moet leiden tot forse kostenbesparingen, conform nationale afspraken 380 mln euro tot 2020 in de afvalwaterketen (zuivering en riolering samen). Haarlem is met Rijnland in dat proces bestuurlijk en ambtelijk trekker van het regionale cluster "Kennemerland" (7 gemeenten en Rijnland). In juni 2012 is daarvoor een samenwerkingsovereenkomst ondertekend door bestuurders van de gemeenten en het hoogheemraadschap. Het proces is in volle gang. Het is van wezenlijk belang voor het Haarlemse rioleringsbeleid en heeft er grote invloed op. Maar er staat druk op de ketel. De voortgang op dit proces wordt intensief gemonitord door het rijk, onder meer door visitaties bij gemeenten en waterschappen. De verantwoordelijk minister legt hierover jaarlijks verantwoording af aan de 2^e Kamer.

2012: Nieuw zuiveringsbeleid van Rijnland

Het hoogheemraadschap van Rijnland heeft in 2012 nieuw beleid vastgesteld ten aanzien van de zuivering van afvalwater. Zuivering is de grootste kostenpost voor Rijnland. Het nieuwe beleid houdt in dat aanzienlijke kostenreducties in de zuivering kunnen worden bereikt door optimalisatie. Dit stelt echter eisen aan de riolering van gemeenten. Rijnland wil dat in de toekomst de zuivering zo min mogelijk wordt belast met hemelwater van gemeenten. Het hoogheemraadschap ondersteunt daarom zoveel mogelijk afkoppeltrajecten en zet zich daar ook sterk voor in. Dit heeft daarom consequenties voor het rioleringsbeleid van Haarlem. Rijnland heeft echter geen eisende rol, de gemeenteraad is uiteindelijk bepalend.

2012: Met nieuwe technieken en inzichten voor de verwerking hemelwater kunnen we miljoenen besparen. Het wordt steeds duidelijker dat het grootschalig afkoppelen van woonwijken met de aanleg van gewone, niet-verbeterd gescheiden rioolstelsels met sluiting van gemengde overstorten, uiteindelijk niet het gewenste milieu-rendement heeft als voorheen gedacht. Weliswaar wordt lokaal minder verontreiniging gemeten door het sluiten van gemengde overstorten, maar verwacht wordt dat de totale jaarlijkse uitstoot van vuil op het open water niet significant verbetert. Aanvullende maatregelen blijven dan noodzakelijk.

Inmiddels worden in den lande nieuwe manieren van hemelwaterverwerking onderzocht en uitgetoet. Deze nieuwe technieken lijken veelbelovend, zowel wat betreft beoogd effect als wat betreft besparingen in investeringen. Het betreft vooral hemelwaterverwerking met lijngootsystemen en infiltratiegoten. Een eerste inschatting leert dat Haarlem met de aanleg van infiltratiegoten integraal in de plaats komend van gescheiden rioolstelsel tonnen tot miljoenen zou kunnen besparen. Natuurlijk zijn dit ruwe schattingen, uitgaand van ideale omstandigheden. De eerste ervaringen met deze nieuwe technieken maken wel duidelijk dat forse besparingen te behalen zijn.

2011 e.v.: Nieuwe technieken verwerking afvalwater

Niet alleen hemelwater, ook afvalwater kan worden afgekoppeld en afzonderlijk verwerkt zonder de riolering en de zuivering te hoeven belasten. In Haarlem is op dit gebied een pilot op particulier initiatief aan de gang in het Ramplaankwartier. Hoewel nog met grote onzekerheden omgeven verdient dit thema een plaats te krijgen in het nieuwe gemeentelijk afvalwaterbeleid.

2012 e.v. efficiënter rioolbeheer door toepassing van assetmanagement beginselen en nieuwe technieken. Het proces van dagelijks beheer van de riolering in Haarlem gebeurt weinig gestructureerd en is nu feitelijk gebaseerd op ervaring van de aanwezige beheerders.

Door toepassing van moderne sleufloze technieken kunnen besparingen worden gerealiseerd. Er zijn inmiddels aanwijzingen dat door slimmer en efficiënter beheer per jaar een miljoen euro bespaard zou kunnen worden, uitgaande van het huidige tempo van rioolvervanging. Dit is onderwerp van nader onderzoek.

2012: klimaatveranderingen ? Extreme grondwaterlast winter 2012-2013

Nog altijd is er op dit moment sprake van een ongekeerde grondwateroverlast in de gemeente (en de hele kustregio), zoals dat sinds lang niet meer is gebeurd. Deze overlast noopt tot een herevaluatie van het tot nu toe gevoerde beleid op het gebied van grondwater. Beleidswijzigingen als gevolg van deze overlast zijn nog niet bekend, maar worden op dit moment niet uitgesloten. Een realistische beleidswijziging zou kunnen zijn dat het tempo van drainagevervanging wordt verhoogd. Dat kan betekenen dat drainage niet alleen in werk-met-werk projecten wordt aangelegd (samen met rioolprojecten en wegenonderhoud, zoals nu het beleid is), maar ook stand-alone.

Of deze overlast te wijten moet zijn aan een veranderend klimaat is niet bekend. Wel neemt de kennis over de klimaatverandering en het effect daarvan op de neerslag en temperatuur snel toe. Deze effecten lijken op dit moment eerder onderschat dan overschat. Ook dit zou gevolgen moeten hebben voor het gemeentelijk rioleringsbeleid.

2012: Wijzigende wet- en regelgeving

In april 2012 is voor het onderdeel riolering de gemeentelijke Bouwverordening reeds vervallen. Het is vervangen door het nieuwe rijks Bouwbesluit. Dat houdt onder meer in dat de wederzijdse aansluitverplichting is vervallen en daarmee de gemeentelijke aansluitverordening. Bewoners, bedrijven en instellingen mogen zelf bepalen hoe geloozd wordt, onder de stringente randvoorwaarde dat dat niet anders mag dan op een daarvoor geschikte inrichting, in veruit de meeste gevallen de gemeentelijke riolering.

Op dit moment al is de nieuwe Omgevingswet in voorbereiding. De tendens is dat de specifieke regeldruk sterk minder zal worden, ten gunste van een grotere beleidsvrijheid voor gemeenten en werking van algemene beginselen van behoorlijk bestuur (abbb's). Voorzien wordt onder meer dat de wettelijke verplichting van het GRP in de nabije toekomst zal komen te vervallen, maar dat de rol van het GRP daarentegen belangrijker wordt dan voorheen. Gemeenten mogen later meer dan nu eigen beleid voeren, in afwijking van landelijk beleid en buurgemeenten, zolang dat beleid stevig is onderbouwd. Met een stevig rioleringsbeleid kan in de toekomst

worden voorkomen dat afnemers van de riolering met succes een beroep kunnen doen op andere wetten en regels.

Deze wijzigingen hebben op termijn gevolgen voor het rioleringsbeleid van Haarlem. Op dit moment zijn de huidige wettelijke verplichtingen en regels sturend.

2011 e.v.: Economisch klimaat en bezuinigingen

Het economisch klimaat is en blijft naar verwachting de eerstkomende jaren ook voor investeringen in de afvalwaterketen zeer ongunstig. Bezuinigingen eisen hun tol en hebben in Haarlem al geleid tot een forse temporisering van rioleringsinvesteringen.

3 VOORSTEL

Vanwege de hierboven geschetste paradox wordt het volgende voorgesteld:

1. Voor de eerstvolgende jaren een innovatie GRP over de periode 2014-2017 op te stellen waarin meetprogramma's en onderzoek duidelijk moeten maken welke maatregelen nodig zijn om op doelmatige wijze lange termijn doelen te bereiken.
2. Op korte termijn voor het komende GRP niet onze ambities leidend te maken, maar doelmatigheid en kostenbewustzijn. De huidige financiële kaders (kadernota) zijn leidend voor deze periode.
3. Voor de langere termijn ambities formuleren die recht doen aan de hierboven geschetste ontwikkelingen. Dit is het "wenkend perspectief", in overeenstemming met het IWP. Dit is leidend voor de doelen van de riolering en het grondwater, maar niet voor het tempo waarin deze moeten zijn gehaald.
4. De hoofddoelen van het nieuwe onderzoeks GRP zijn daarom:
 - a. Doelmatige inzameling, verwerking en transport van afvalwater, hemelwater en grondwater
 - b. "Beheer op orde". Doelmatig beheer en onderhoud. Onderzoek naar het toepassen van de beginselen van assetmanagement en het opstellen van een separaat "rioolbeheerplan" voor beheer en onderhoud, inclusief dagelijks beheer
 - c. "Regelgeving op orde". Herzien van de bestaande Haarlemse verordeningen, regels en beleidsmatige afspraken voor afvalwater, hemelwater en grondwater.
 - d. Het verkrijgen van inzicht in de effectiviteit van onze huidige riolering door technisch-inhoudelijk innovatief onderzoek, meetprogramma's en kosten-effectiviteitsanalyses
 - i. de inzetbaarheid van alternatieve afkoppeltechnieken en mogelijke besparingen
 - ii. evaluatie effectiviteit pilots wadi's en infiltratieriolen systemen.
 - iii. Bepalen noodzaak extra of nieuwe drainagesystemen (meetprogramma en onderzoek grondwater). Onderzoek naar de herhalingskans van de huidige overlast.
 - iv. de huidige milieubelasting op het open water door de riolering (meetprogramma en onderzoek riolering en open water). Evaluatie doelbereik basisinspanning.
 - e. Een kostenbewust beheerprogramma voor de riolering en de drainage (verbetering, vervanging, reparaties), op basis van het huidige vervangingsprogramma zoals in het MJP opgenomen.
 - f. Een verbeterde publiekscommunicatie met behulp van het nieuwe waterloket.

Het nieuwe innovatie-GRP zal vooral een flexibel beleidsdocument zijn waarin niet alleen de nieuwe doelen zijn omschreven, met functionele eisen en maatstaven, maar ook het "wenkend perspectief". De weg waarlangs doelen moeten worden bereikt wordt echter niet meer in dit stadium tot in detail uitgewerkt. Dit is doorlopend object van onderzoek om steeds de meest doelmatige oplossing te vinden, rekening houdend met nieuwe inzichten en een veranderende omgeving.

4 VOORDELEN VAN EEN INNOVATIE GRP 2014 – 2017

Met een innovatie-GRP 2014-2017 kan voldaan worden aan verschillende eisen en randvoorwaarden:

1. Kostenbewust investeringsprogramma in overeenstemming met de huidige financiële kaders van de gemeente.
2. Goede technische onderbouwing voor investeringen in latere GRP's
3. Invulling van de wensen van Rijnland door doelen van het GRP te harmoniseren met het IWP (zuiveringsvisie en basisinspanning)
4. Het identificeren van besparingskansen door slimme en zuiniger investeringen door gebruik te maken van alternatieve (afkoppel)technieken. Realiseren van doelen uit het Bestuursakkoord Water.
5. Het operationele beheer optimaliseren en mogelijk op te besparen door slimmer beheren met behulp van de beginselen van assetmanagement. Dit wordt vastgelegd in een separaat te (laten) ontwikkelen rioolbeheerplan. Door dit plan wordt het operationeel beheer toetsbaar en beheersbaar.
6. Besparingen in beheer realiseren door het versterkt toepassen van sleufloze technieken in de riolering.
7. Lange termijn doelen en ambities (ook conform het IWP) blijven gehandhaafd. Er wordt niet ingeleverd op de uiteindelijke ambities, wel op het tijdsbestek waarin deze doelen zouden moeten zijn gerealiseerd.

aspect	hoeveelheid	Schatting totaal mogelijke kostenbesparing in euro's
Afkoppelen met lijngoten en infiltratiegoten	huidige wijken waar afkoppelen op het programma staat	X00.000,- tot X000.000,- voor Haarlem Nog onbekend voor Rijnland
Sleufloze technieken	Huidig vervangingstempo	X00.000,- tot X000.000,-
Assetmanagement in rioolbeheerplan		Nnb

Mogelijk te realiseren besparingen op basis van kengetallen

5 FINANCIËLE ASPECTEN

In de onderstaande tabel is het totaal aan op dit moment bekende te plegen investeringen opgenomen, incl. een inschatting van de onderzoekskosten in het GRP 2014-2017 en het gemiddelde exploitatiebudget.

Overzicht investerings en onderzoekskosten ten behoeve van bepaling rioolheffing	2014	2015	2016	2017
Investeringen 63.19 conform MJP wvb <i>*1</i>	334.000	685.000	700.000	240.000
Investeringen 63.19 conform MJP uitv <i>*2</i>	9.319.000	12.000.000	16.854.000	3.425.000
Onderzoek kosten	307.000	212.000	193.000	48.000
Exploitatiebegroting	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000

Al deze kosten worden in het GRP nader uitgewerkt en onderbouwd

**1 en *2: verwachte investeringen cf. het meerjareninvesteringsprogramma MJP februari 2013 minus de investeringen voor nieuwe randvoorzieningen (BBB's Parkwijk, Jan van Galen straat, Westergracht) en nieuwe afkoppelprojecten (Meerwijk). Het project BBB Zomervaart gaat door, los van onderzoeksresultaten, omdat met deze aanleg tevens water-op-sstraat problemen in de buurt worden opgelost.*

6 PLANNINGSASPECTEN

Voorgesteld wordt om het opstellen van het vGRP gefaseerd aan te pakken. Belangrijke onderdelen zijn op dit moment:

- het nieuwe beleidsplan
- het nieuwe rioolbeheerplan (introductie assetmanagement in het rioleringsbeheer van Haarlem)
- de monitoringsprogramma's riolering en grondwater

Aanvullend wordt aangeraden om in 2013 reeds een pilotproject voor alternatief afkoppelen op te starten om beleidsvoornemens te kunnen toetsen op realiseerbaarheid.

Product: Onderzoeks vGRP en Rioolbeheerplan (op te leveren in 2013)

Product: Realisatie monitoringssysteem riolering (op te leveren in 2014)

Product: Proefpilot t.b.v. onderzoeks vGRP (op te leveren in 2014)

voorstel planning ontwikkelen onderzoeks vGRP 2014-2017

	Onderdelen	1 ^{ste} kw	2 ^e kw	3 ^{de} kw	4 ^{de} kw
1	Opstellen beleid voor de zorgplichten Haarlem intern				
2	Kennisvergaring omgang zorgplichten gelijkwaardige gemeenten				
3	Overleg met Rijnland, Provincie NH en RWS (regelmatig terugkerend)				
4	Uitvraag voor het schrijven GRP door adviesbureau in nauw overleg met Rijnland, opdrachtverlening				
5	Schrijven GRP				
5a	Evaluatie huidig GRP, doelbereik, successen en falen, lessen				
5b	Consequenties bestaand beleid rijk, Rijnland, RWS, gemeente, provincie				
5c	Formuleren doelen, functionele eisen, maatstaven en meetmethoden voor 3 zorgplichten				
5d	Uitwerken onderzoeksvragen uit onderzoeks GRP: <ul style="list-style-type: none"> • Analyse toepasbaarheid afkoppeltechnieken, • Assetmanagement en ontwikkeling rioolbeheerplan • grondwatermeetnet en monitoring • grondwatermodellering • rioleringsmeetprogramma • rioleringsmeetnet • functioneren Haarlemse riolering en milieu-randvoorzieningen • doelbereik basisinspanning 				
5e	Opstellen kostenbewust uitvoeringsprogramma obv huidig MJP en huidige financiële kaders				
5f	Financiële en personele consequenties. Vaststelling benodigde ontwikkeling rioolheffing en benodigd personeel				
5e	Op basis conclusies specialisten en werkwijze gelijkwaardige gemeenten, uitwerken beleid zorgplicht onderzoeks vGRP				
7	Interne communicatie (ambtelijk en bestuurlijk)				
8	Externe communicatie, goedkeuring Rijnland en Provincie NH en vaststelling raad				

BEGELEIDING ONTWIKKELING GRP

Het schrijven van het vGRP wordt, conform het werken in regie, uitbesteed. Onderdeel van die opdracht is het betrekken van het Hoogheemraadschap van Rijnland en Provincie Noord-Holland in de

maken van het vGRP. Een gemeentelijke procesmanager is verantwoordelijk voor de begeleiding, enkele gemeentelijke- en externe inhoudsdeskundigen (financieel of technisch) zijn lid van de projectgroep.

